

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԱՄԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՍ

Մայիս 16, Հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին, օդանաւով Երուսաղէմ ժամանեցին Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Խնամակալութեան անդամներէն երկուքը՝ Տորթ. Խ. տը Ա. Բէրտիկան եւ Բալմեյալի դուքսը՝ Տ. Տոմինիկոս տը Սուսա Հոլշթայն-Պէք, որուն կ'ընկերանար իր շնորհալի դուստրը՝ Մարիա. Խնամակալութեան անդամներուն հետ էր նաեւ Պ. Ռոպէր Կիւլպէնկեան, եղբորորդին հանգուցեալ Գալուստ Կիւլպէնկեանի:

Ղիւանապետ Պ. Կարպիս Հինդլեանի կողմէ:

Յարգոյ հիւրերը յաջորդ առաւօտ Ս. Պատրիարք Հօր այցելելու ժամադրութիւն տալէ վերջ, առաջնորդուեցան Ամպաստոր Հօթէլ, ուր կարճ հանգիստէ մը վերջ այցելեցին Երուսաղէմի գլխաւոր Սրբավայրերը, Ս. Յարութիւն, Գեթսեմանի, Աստուածամօր Տաճարը եւ Օմարի մզկիթը, առաջնորդութեամբ Աւագ Թարգմանի, Տ. Զաւէն Վրդ.ի եւ Պր. Հինդլեանի: Թէեւ յաջորդ օրուան համար ժամադրուած էին,

Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Խնամակալութեան անդամները Ս. Յակոբայ Տաճարին մէջ: Զախէն աջ՝ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր, Տորթ. Բերտիկան, Պր. Ռոպէր Կիւլպէնկեան, Բալմեյալի դուքսը եւ իր դուստրը:

Հիւրերը Երուսաղէմի օդակայանին մէջ ղիմաւորուեցան եւ ընդունուեցան, յանուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Լուսարարապետ Գեր. Տ. Շնորհք Եպիսկոպոսի, Աւագ Թարգման Հոգ. Տ. Հայկասեր Վրդ.ի եւ փոխ-

սակայն մեծայարգ հիւրերը փափարեցան նոյն երեկոյ իսկ անպաշտօն այցելութիւն մը տալ Պատրիարքարան: Ժամը 7ին ընդունուեցան Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ եւ ծանօթացան իրարու. առեն մը

հանգչել է և մտերմիկ խօսակցութենէ վերջ վերադարձան պանդոկ:

Յաջորդ առաւօտ ժամը 6.30ին, դարձեալ առաջնորդութեամբ վանուցս Աւագ Քարգմանի, Զաւէն Վրդ.ի և Պր. Հինդըլեանի, գացին Բեթղեմէմ, ուր ներկայ եղան Լատինաց Պատարագին, ինչպէս նաեւ Ս. Եննդեան Այրին մէջ մատուցուած հայկական Ս. Պատարագին: Մեծարժէք հիւրերը բոլորն ալ յոյժ բարեպաշտ անձնաւորութիւններ են: Ապա նախաճաշեցին Բեթղեմէմի մեր վանքին Տեսչարանին մէջ, և վերադարձան Երուսաղէմ և այցելեցին այն Արքայապետը՝ զորս երէկ ժամանակ չէին ունեցած տեսնելու — Համբարձման լեռ, «Հայր մեր»ի վանքը, Խաչի ճանապարհը, և այլն:

Քաղաք և իրենց ներկայութիւնը մեր Պատրիարքարանէն ներս: «Մեր Պատրիարքարանը յարգանքի և սիրոյ առարկայ եղած է վանքիս բարեյիշատակ բարերար հանգուցեալ Կալուստ Կիւլպէնկեանի կողմէ» ըսաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը: «Ան միշտ պատրաստակամ և առատածնունդ եղած է օգնելու մեր Պատրիարքարանին, յատկապէս Արար-Հրեայ ընդհարումներու տագնապալի օրերուն, յորմեհետէ մեր Պատրիարքարանը զրկուած է բոլոր իր եկամուտներէն և նեղ կացութեան մը մատնուած: Իր գրեթէ ինքնաբերաբար ըրած օժանդակութիւնները, այդ մտայլ օրերուն, նախախնամական դեր կատարեցին և ազատեցին մեր Պատրիարքարանը և անոր հովանիին տակ ապաստան:

Կիւլպէնկեան Հիմնադրութեան Խնամակալութեան ներկայացուցիչները կը դիտեն վանքիս քանկարժէք իրեղեցները:

Ապա ժամը 11ին այցելեցին Պատրիարքարան: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ի գլուխ Միաբանութեան պաշտօնապէս ընդունեց թանկագին հիւրերը Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ: Ս. Պատրիարք Հայրը իր կողմէ և յանուն Միաբանութեան սրտագինս ողջունեց անոնց գալուստը Ս.

տան գտած ժողովուրդը անխուսափելի թշուառութենէ: Աստուած իր հոգիին խաղաղութիւն շնորհէ, և իր յիշատակը անմոռաց մնայ:

«Վստահ եմ որ», շարունակեց Սրբազան Պատրիարք Հայրը, «Դուք իբրեւ արժանաւոր Խնամակալները այս մեծ Հիմնար-

կութեան, եւ իբրեւ գործադրիչները իր կամքին եւ կտակին, պիտի շարունակէք այն սիրալիր յարաբերութիւնը որ Պատրիարքարանս ունէր հանգուցեալ Գալուստ Կիւլպէնկեանի հետ»:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը ողջունեց նաեւ Ռոպէր Կիւլպէնկեանի ներկայութիւնը իբրեւ արժանաւոր զարմկը այս մեծ գերդաստանին, եւ վստահութիւն յայտնեց որ այլեւս աւանդութիւն դարձած բարեւոյ յարաբերութիւնը ընդմէջ այս մեծ Տունին եւ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանին պիտի պահպանուի անոր բոլոր շառաւիղներու կողմէ:

Ապա Հիմնարկութեան Ատենապետը՝ Տոքթ. Բերտիկան շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց համար եղած այս շատ ջերմ ընդունելութեան համար, եւ համառօտ ամփոփումը տուաւ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան նպատակներուն:

Տոքթ. Բերտիկան ի միջի այլոց ըսաւ թէ ինք շատ հպարտ կը զգայ որ հանգուցեալ Գ. Կիւլպէնկեան իրեն եւ իր գործակիցներուն վստահած է այսքան վեհ գործ մը. թէեւ շատ դժուար պարտականութիւն մըն է այս, սակայն ինք իր ամբողջ կարելիին պիտի ընէ որ խղճմտօրէն առաջ տարուի ան: Պր. Գ. Կիւլպէնկեան պատուած է զինքը իր բարեկամութեամբ եւ վստահութեամբ եւ ընտրած է զինքը իբրեւ իր օրէնսգիտական խորհրդականը. հետեւաբար իր վրայ բարոյական պարտականութիւն կը զգայ հաւատարմօրէն ի գործ դնել մեծ հանգուցեալին կամքը:

«Բորթուկալեան Կառավարութիւնը եւ ազգը խորապէս երախտապարտ է» աւելցուց Տոքթ. Բէրտիկան, «հանգուցեալ Պր. Գ. Կիւլպէնկեանին, որ ան իրենց երկիրը ընտրած է իբրեւ իր տունը եւ իր Հիմնարկութեան մնայուն կեդրոնը: Հիմնարկութեան նպատակն է բարեգործական, գեղարուեստական, կրթական եւ գիտական: Ըլլալով Բորթուկալեան Հիմնարկութիւն մը, անոր վարչական անդամներու մեծամասնութիւնը՝ երեք հոգին Բորթուկալցի են, մէկը՝ հայ, հինգերորդը՝ անգլիացի»:

Տոքթ. Բէրտիկան աւելցուց որ շատ մը դժուարութիւններ արդէն իսկ հարթուած են եւ բոլոր օրինական ձեւակերպութիւնները լրացած են: Ուստի իրենք առաջին առիթով սկսած են այցելել Մերձաւոր Արեւելքի երկիրները, եւ զանազան հաստատութիւններ

որոնք պիտի օգտուին այս Հիմնարկութեան: «Մեր նպատակն է, իբրեւ իրախոյզ յանձնախումբ, տեղւոյն վրայ վերահասու ըլլալ», ըսաւ Տոքթ. Բէրտիկան, «թէ ինչ պահանջներ կան, ինչ է անոնց բնոյթը եւ տարողութիւնը. ուրախ ենք հաստատելու որ մենք գրեթէ հասանք մեր նպատակին»:

«Կրնամ հաւաստիացնել Ձեր Ամենապատուութիւնը թէ Աստուծոյ օգնութեամբ եւ համագործակցութեամբ իմ պաշտօնակիցներուս պիտի հետեւիմ իմ հանգուցեալ բարեկամիս ուղղութեան եւ պիտի շարունակեմ ունենալ նոյն բարեկամական եւ սրտազին յարաբերութիւնները զորս իմ յաւէտ յարգելի հանգուցեալ բարեկամս ունէր Ձեր հինաւուրց եւ պանծալի Հաստատութեան հետ»:

Ապա Տոքթ. Բէրտիկան Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան օրինական տրամադրութիւնները պարունակող գրքէն օրինակ մը տուաւ Սրբազան Պատրիարքին:

Պր. Ռոպէր Կիւլպէնկեան եւս իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբազան Հօր եւ Միաբանութեան իրենց հանդէպ եղած այս սրտազրաւ ընդունելութեան համար եւ հաւաստիացուց որ ինք եւս լաւագոյն կարելին պիտի ընէ օգտակար ըլլալու Պատրիարքարանին:

Ապա Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը առաջնորդեց հիւրերը Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարը, ուր անոնք Ս. Գլխադրի մատրան մէջ ծնրադիր իրենց աղօթքը ընելէ վերջ, ըրացատրեց իրենց Տաճարի զանազան մասերը: Ապա իրենց ցուցուեցան նաեւ մեր զանձատան թանկարժէք առարկաներէն նմոյշներ, զորս դիտեցին հիւրերը հասկցողի աչքով եւ մեծագոյն հետաքրքրութեամբ: Ապա առաջնորդուեցան Գալուստ Կիւլպէնկեան Մատենադարանը, Ժառ. Վարժարանը, Թարգմանչաց ազգ. վարժարանը եւ վանքի զանազան մասերը: Ու կէսօրին պատուասիրուեցան Սրբազան Պատրիարքի անձնական սեղանատան մէջ: — Ժամը 2ին պատուական այս հիւրերը հրաժեշտ առին Ամեն. Սրբազան Պատրիարքէն եւ մեկնեցան ամենամեծ գոհունակութիւնը յայտնելով Երուսաղէմ իրենց այցելութենէն: Ժամը 3.30ին, լման 24 ժամ Ս. Քաղաքս մնալէ վերջ, յարգոյ հիւրերը ճամբայ ելան միեւնոյն օդանաւով դէպի Պոլիս: